

Kyselytutkimuksen tulokset

Keskustan elinvoima ja uusiutumisen mahdollisuudet

Viitasaaren tapa kasvaa ja kehittyä

Kaavoittajan pätevyitysmiskoulutuksen lopputyö

Toukokuu 2026

Riina Pietarila, RA, Viitasaaren kaupunki

VIITASAARI

Pikkasen parempi periferia

Kyselyn taustatiedot

Kaupunkilaiskyselyssä nostetaan esiin vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden, yrittäjien ja päättäjien ideoita ja toiveita Viitasaaren keskustan kehittämisestä

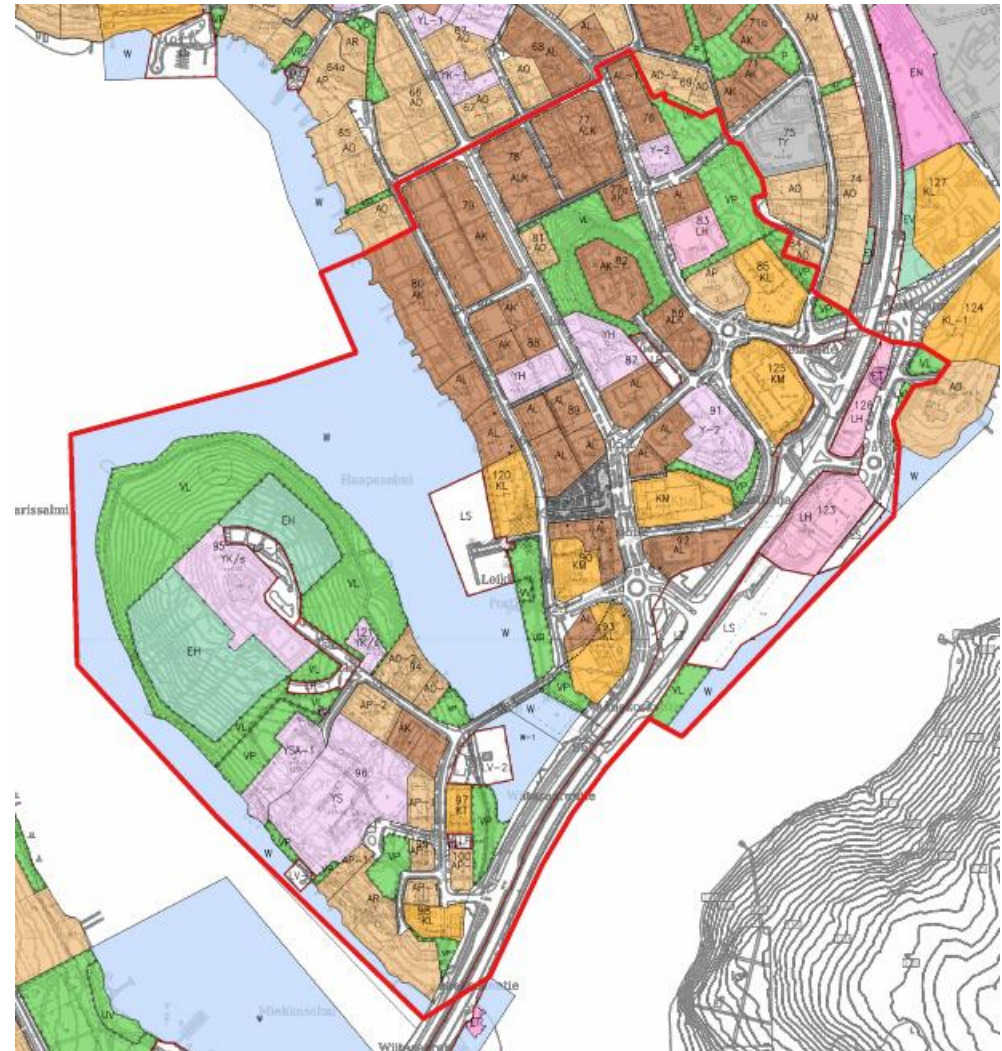
Viitasaaren kaupungissa selvitettiin keskustan kehittämisen ideoita kyselytutkimuksen avulla. Kyselytutkimus oli osa kaupungin palveluksessa toimivan rakennusarkkitehdin kaavoittajan pätevyitysmiskoulutuksen päättötyötä Savonia amk:ssa.

Kyselytutkimuksen tuloksia hyödynnetään mm. tulevaisuuden kaupunkikeskustan kaavoittamis- ja kehittämistyössä sekä kaupunkistrategian valmistelutyössä, joka perustuu vuosille 2027-2031.

Kyselytutkimus oli avoinna 13.3.-31.3.2026. Kyselystä tiedotettiin Viitasaaren kaupungin internet-sivuilla sekä kaupungin nettisivuilla. Lisäksi sähköpostitiedote lähetettiin keskustan alueen yrittäjille, jotka olivat antaneet tietojaan kaupungin palvelualuekarttaan ja nuoristyon ohjaajalle ja Viitasaaren yrittäjät ry:n puheenjohtajalle ja sihteerille. Myös Viitasaaren kaupungin valtuutetut saivat henkilökohtaisen sähköpostin kyselytutkimuksesta.

Raportin sisällysluettelo:

1. Taustakysymykset
2. Keskustan alueen elinvoima ja toiminnot
3. Kaupunkikuva ja viihtyisyys
4. Asuminen ja rakentaminen
5. Keskustan kehittäminen

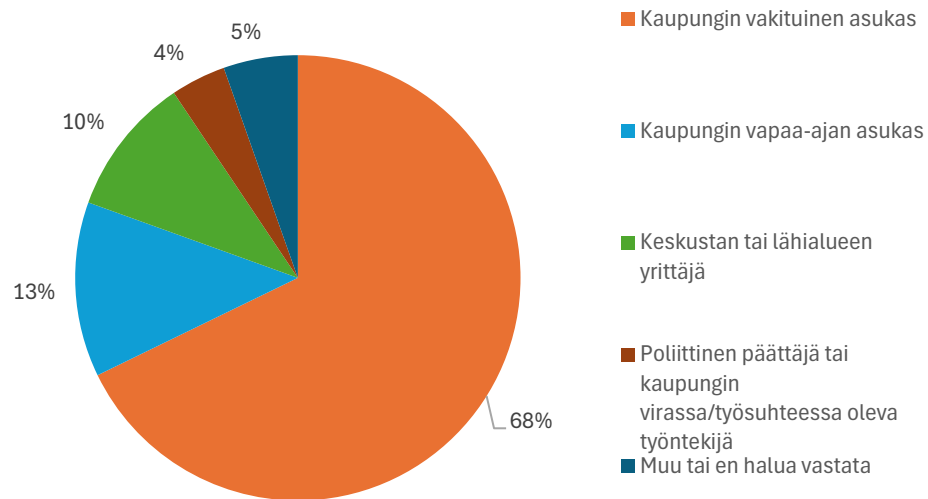

VIITASAARI

1. Taustakysymykset

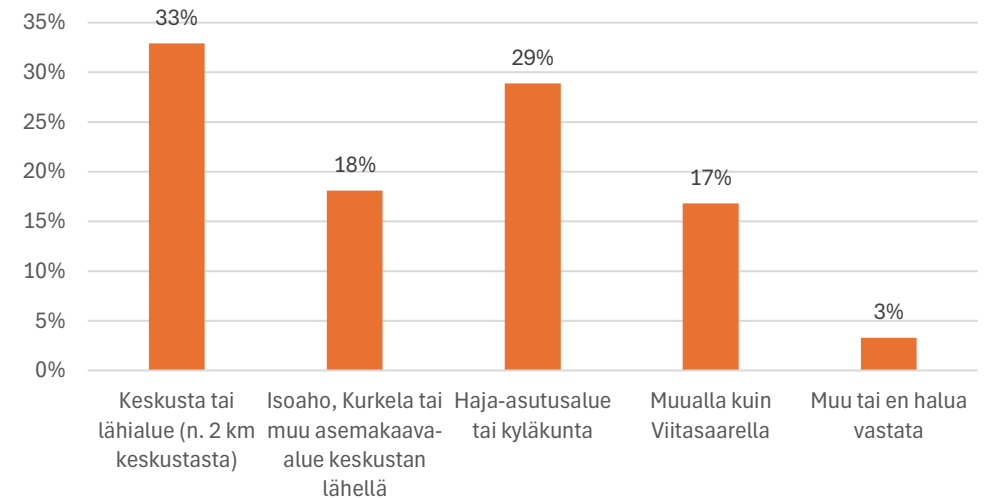
Kysely avattiin perjantaina 13.3.2026 ja se suljettiin tiistaina 31.3.2026. Kysely oli avoinna reilut kaksi viikkoa. Kyselystä tehtiin julkaisu kaupungin Facebook-sivuille ja lisäksi Viitasaaren Seudun teema-numerossa oli juttua aiheesta ja qr-koodi kyselyyn. Kyselyyn saatiin yhteensä 150 vastausta.

Vastaajan rooli. n=150

Vakituinen asuinpaikka. n=149

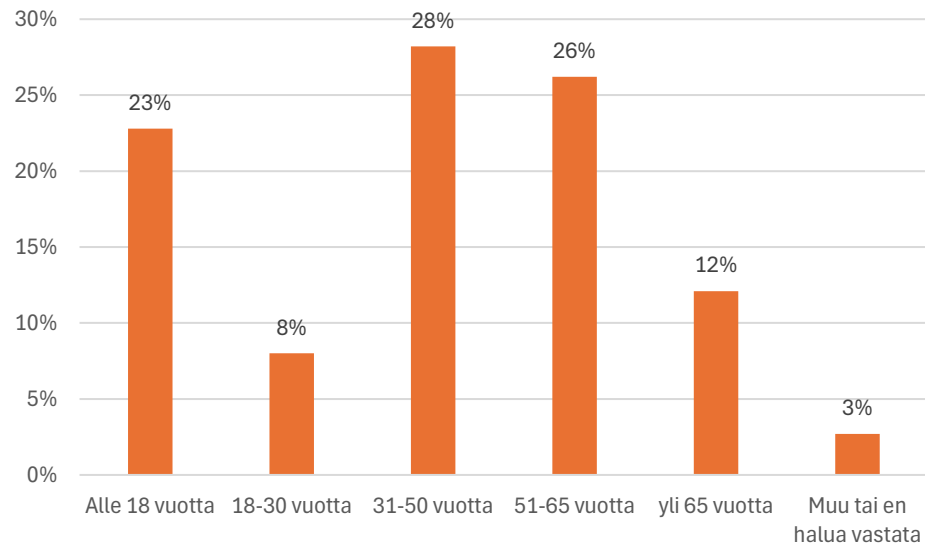
Suurin osa kyselyyn vastanneista edusti Viitasaaren keskustaa tai sen lähellä olevaa asemakaava-aluetta (76 vastaajaa). Kyläkunnilla on merkittävä rooli Viitasaaren asukkaiden keskuudessa. Tässä kyselyssä heitä edusti 43 vastaajaa. Muualla kuin Viitasaarella asuinpaikkaa pitävien voidaan olettaa olevan enimmäkseen vapaa-ajan asukkaita (25 vastaajaa).

1. Taustakysymykset

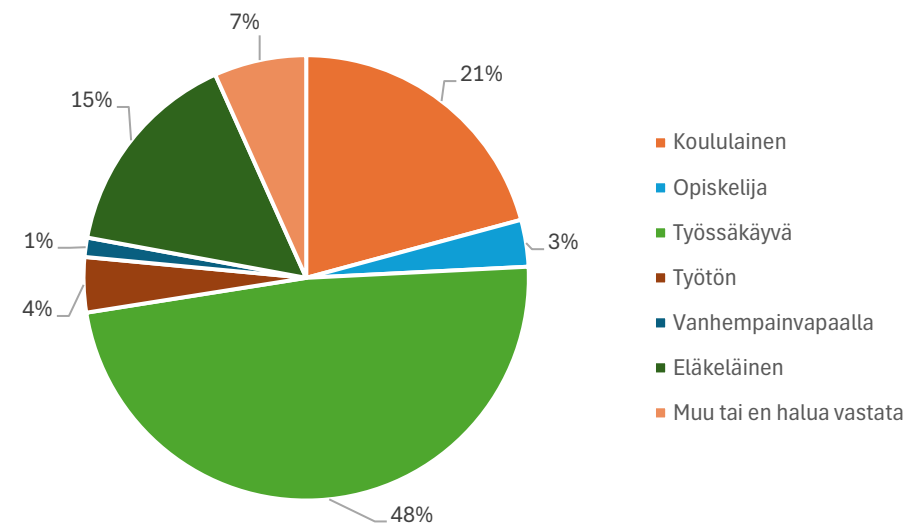
Vastaajan ikä. n=149

Vastaajien ikäjakauma jakaantui sopivasti nuoriin, työssäkäyviin ja eläkeläisiin. Alle 18 vuotiaita vastaajia oli 34, 18-30-vuotiaita 12, 31-50-vuotiaita 42, 51-65-vuotiaita 39 ja yli 65 vuotiaita 18. 4 vastaaja ei halunnut ilmoittaa ikäänsä. Tämän perusteella voidaan päätellä, että vastaajat edustavat ikänsä puolesta monipuolisesti viitasaarelaisten mielipiteitä.

Vastaajan elämäntilanne. n=149

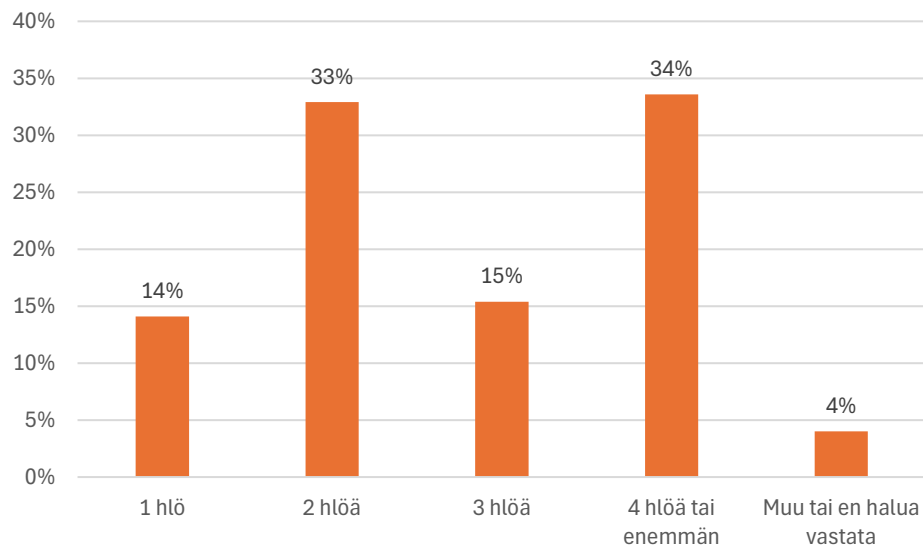
149 vastaajasta työssäkäyvien osuus edusti suurinta osuutta. Heitä vastasi kyselyyn 71 henkilöä. Myös eläkeläisten ja koululaisten osuudet olivat merkittäviä. Eläkeläiset 23 vastaajaa ja koululaiset 31 vastaajaa.

1. Taustakysymykset

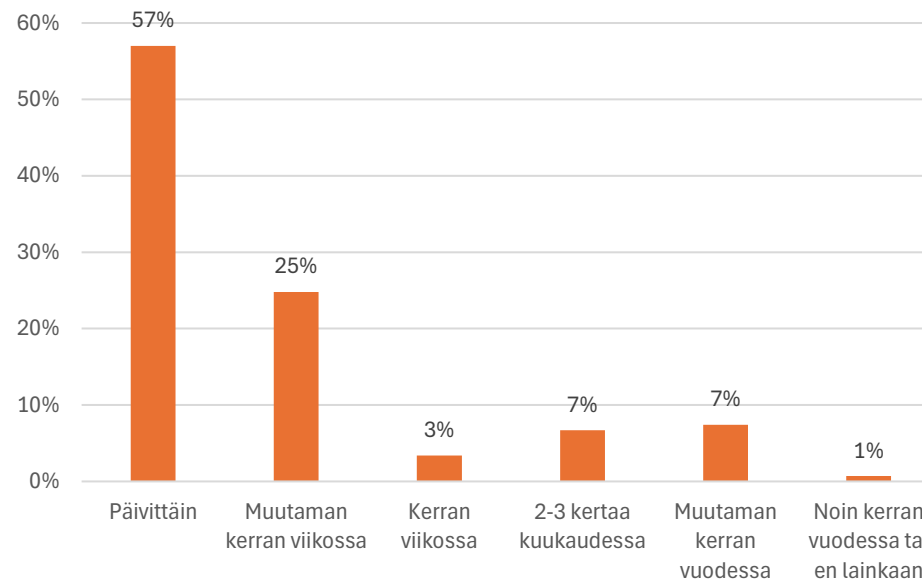
Talouden koko. n=149

149 vastaajasta 1 henkilön talouksia oli 21, kahden henkilön 39, kolmen henkilön 23, neljän henkilön 50 ja 6 henkilöä ei halunnut ilmoittaa talouden kokoa. Vastauksista voidaan päätellä, että vastaajissa on sekä yksinasuvia, aikuistalouksia, että lapsiperheitä sopivassa suhteessa.

Kuinka usein käyt Viitasaaren keskustassa? n=149

149 vastaajasta 85 vastasi käyvän päivittäin Viitasaaren keskustassa. 25 % eli 37 vastaajaa käy keskustassa muutaman kerran viikossa. 5 vastaajaa käy kerran viikossa ja 10 vastaajaa 2-3 kertaa kuukaudessa. Muutaman kerran vuodessa vastaajien voidaan olettaa olevan vapaa-ajan asukkaita tai satunnaisia kävijöitä, jolloin keskustassa asiointi on harvinaisempaa.

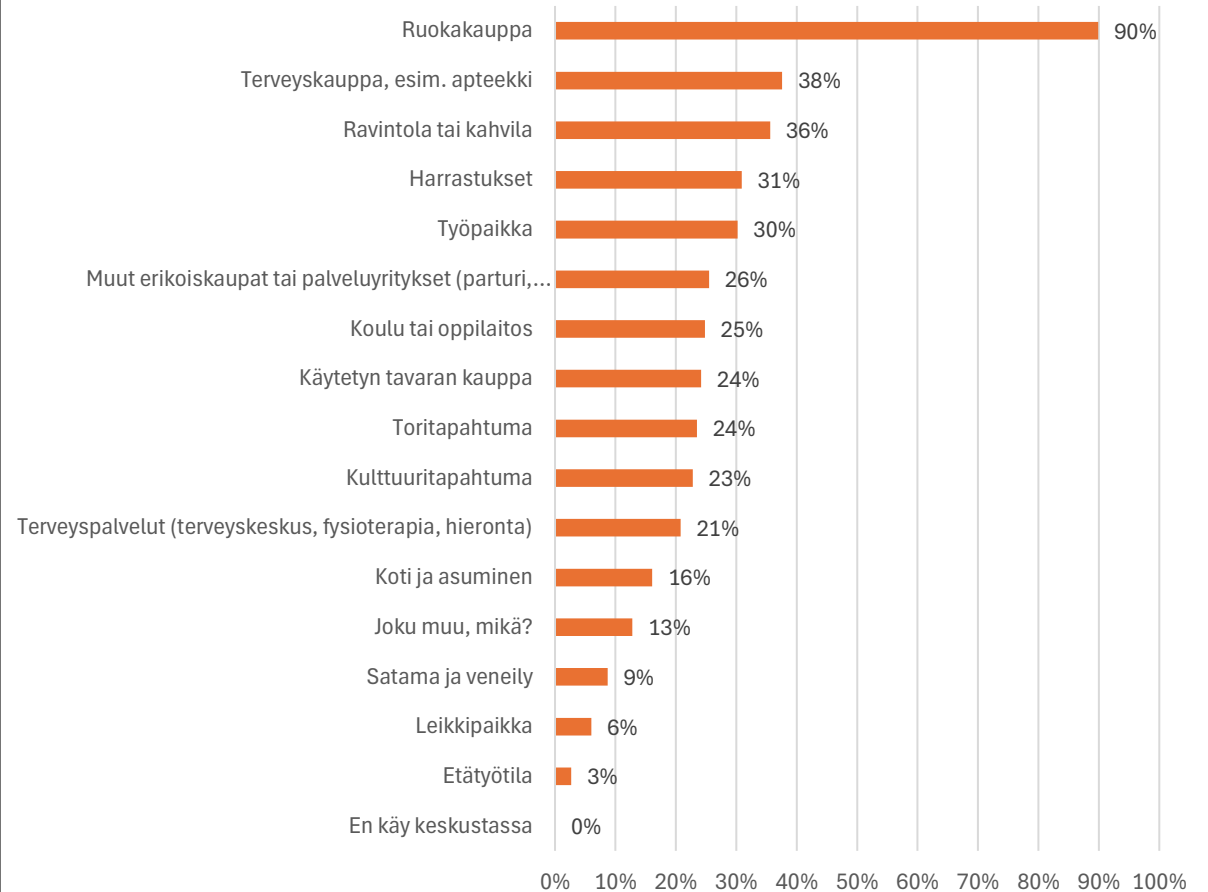

2. Elinvoima ja toiminnot

Mikä saa sinut tulemaan keskustaan. Valitse yksi tai useampi. n=614

Ruokakaupassa asiointi oli suurin syy vastaajalle tulla keskustaan, jonka vuoksi 149 vastaajasta 134 tulee keskustaan. Apteekki on syynä 56:ssa vastauksessa. Viitasaaren ravintola- ja kahvilapalvelut vetävät 149 vastaajasta 53 henkilöä. Harrastusten vuoksi keskustassa asioi 46 vastaajaa, työpaikkaa pitää 45 vastaajaa. Muiden erikoiskauppojen ja palveluiden takia keskusta vetää 614:stä vastaajasta 38 henkilöä. Koulun tai oppilaitoksen takia keskustaan tulee 37 vastaajaa, mistä voidaan päätellä, että nuoret ja kouluikäiset ovat tuoneet aktiivisesti oman näkemyksensä tähän kyselyyn. Käytetyn tavaran kaupassa asioi 36 vastaajaa ja toritapahtumissa vierailee 35 vastaajaa. Kulttuuritapahtumiin ottaa osaa 34 vastaajaa ja terveyspalveluja kuluttaa 31 vastaajaa 149 vastaajasta. Tämän perusteella kotipaikkaa keskustassa pitää 24 vastaajaa. Sataman ja veneilyn takia keskustaan tulee 13 vastaajaa ja leikkipaikalla vierailee 9 vastaajaa. Etätyötilaa käyttää 4 vastaajaa 149:stä.

Avoimissa vastauksissa korostui ystävien ja sukulaisten tapaaminen. Lisäksi yksittäisistä vastauksista ilmeni muun muassa luonnon ja liikunnan tarjoamat mahdollisuudet. Yksi vastaaja ilmoitti kuntapäätämisen tapaamiset ja kokoukset syyksi tulla keskustaan ja yksi harrastamisen vesillä.

Mitä palveluja keskustasta mielestäsi puuttuu? n=116.

Vastaajien mielestä suurimmat palveluiden puutteet liittyivät kauppojen vähytyeen. Pukeutumiseen liittyvä kauppa-sana toistui noin 60 kertaa (urheilukauppa, kenkäkauppa, vaateliike). Näiden lisäksi muutama toivoi esimerkiksi kangaskauppaa, eräliikettä, Normalia, musiikkikauppaa ynnä muuta elämiseen tai harrastukseen liittyvää erikoiskauppaa.

Toinen suuri toive kohdistui kahvila-, ravintola- ja baaritarjontaan. Paikkakunnalle toivottiin pikaruokaravintolaa, uutta kahvilaa ja lisää ravintolatarjontaa, esimerkiksi a la carte-tyyppistä sekä baaria. Kahvilan yhteyteen toivottiin myös tuoreen kalan myyntipistettä. Nämä sanat toistuivat vastauksissa noin 30 kertaa.

Torilue haluttaisiin nähdä elävänä kaupunkilaisten olohuoneena, jossa voisi kohdata ihmisiä erilaisissa tapahtumissa.

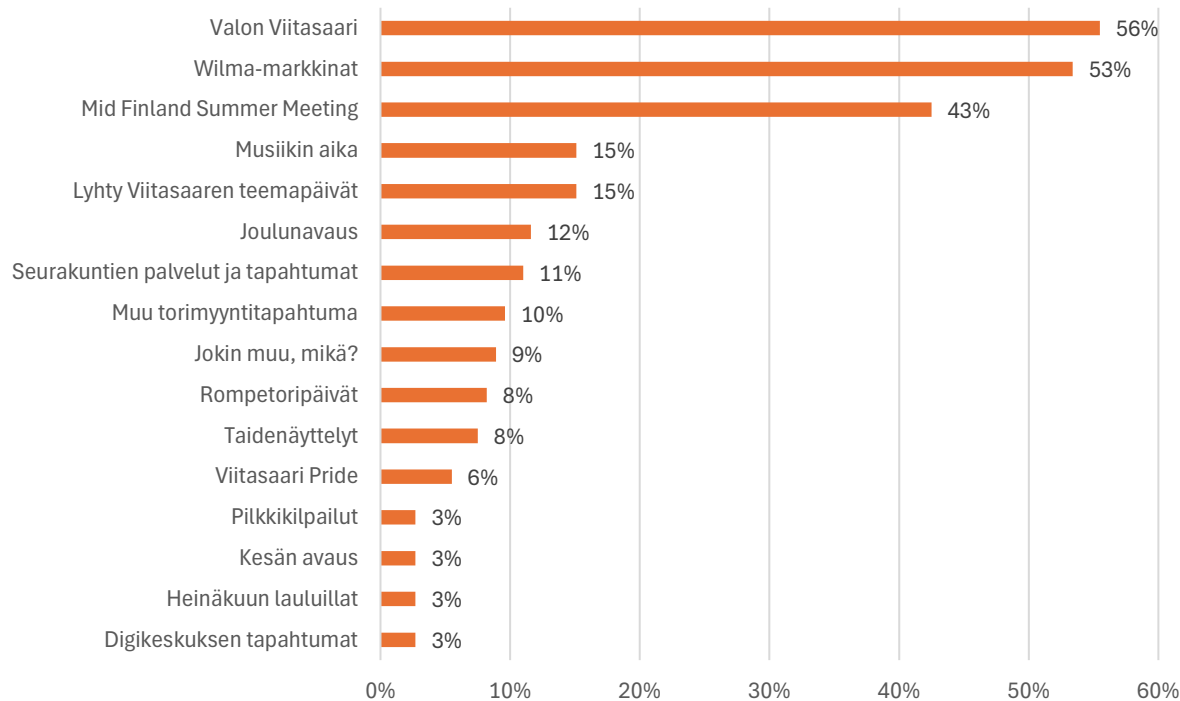
Nuorille ja eläkeläisille toivottiin myös kovasti oleskelu- tai harrastuspaikkaa. Eräässä kommentissa esitettiin, että tilat olisi suunnattu 1.-9-luokkalaisille lapsille ja nuorille, jotka voisivat tulla koulun jälkeen viettämään aikaa yhteiseen tilaan. Tilassa olisi mahdollisuus läksyjen tekoon, pelailuun ja siellä olisi mahdollisesti tarjolla pientä välipalaa. Nuorten kokoontumispaikka sanana toistui vastauksissa noin kymmenen kertaa.

Muutamissa vastauksissa tuli ilmi liikuntamahdollisuuksien lisääminen keskustaan, esimerkiksi ulkokuntosalin, lasten leikkipaikan ehostamisen ja lasten sisäleikkipuiston muodossa. Torinranta nähtiin potentiaalisena kehittämisen kohteena.

Useat vastaajat pitivät tärkeänä, että keskustasta löytyisi matkailuinfo joko sähköisenä tauluna tai ihan konkreettisenä infopisteenä. Lisäksi opasteiden puuttumiseen keskustassa pyydettiin kiinnittämään huomioita.

2. Elinvoima ja toiminnot

Mitkä ovat lempitapahtumiasi keskustassa. Valitse kolme tärkeintä. n=372.

"Mökkiläisenä kaipaam virkistyspalveluja ja niistä saatavaa tietoa, joka houkuttelisi keskustaan tulemistä ja siellä viihtymistä. Viitasaari on upea paikka vesistön ja vihreän äärellä, jota kannattaisi hyödyntää enemmänkin."

Vastaajat saivat valita kolme tärkeintä lempitapahtumaa Viitasaaren keskustasta. Vastauksista oli selkeästi luettavissa kolme tapahtumaa, jotka vetävät eniten viitasaarelaisia keskustan tapahtumiin. Valon Viitasaari järjestetään lokakuussa, jota piti 81 vastaajaa 146:sta lempitapahtumana. Wilma-markkinat, jotka järjestetään kesäkuun viimeisenä lauantaina, oli 78:lle vastaajalle lempitapahtuma. Mid Finland Summer Meeting sai 62 ääntä. Musiikin aika ja Lyhty Viitasaaren teemapäivät saivat molemmat 22 ääntä. Joulunavausta piti tärkeänä 17 vastaajaa ja seurakuntien tapahtumia 16 vastaajaa. Muu torimyyntitapahtuma voidaan olettaa olevan esimerkiksi kesäpäivien torimyynti tai vastaava, joita piti 14 vastaajaa mieluisana. Rompetoripäivien merkitys korostuu 12:ssa vastauksessa, taidenäyttelyt 11:ssä, pride-tapahtuma 8:ssa. Pilkkikilpailut, kesän avaus, heinäkuun lauluillat ja digikeskuksen tapahtumat saivat kukin 4 ääntä.

Avoimiin vastauksiin tuli 13 vastausta. Tapahtumista mainittiin muun muassa Lyhdyn jazz-klubit ja muut Lyhdyn järjestämät kulttuuritapahtumat sekä Viisun rastit. Lisäksi toivottiin mm. opastettuja teemallisia kierroksia ympäri vuoden, joihin olisi mahdollista varata aika omalle ryhmälle. Keskustaan toivottiin myös tapahtumia, jotka kokoavat ihmisiä yhteen, kuten ulkoilmaelokuvia syksyyn, urheilutapahtumia pyöräillen tai lenkkeillen, eri ikäryhmiä yhdistäviä tapahtumia, maaseutu- tai kulttuurifestareita sekä tapahtumia, joissa on eläimiä, kulkupelejä tai taidetta.

VIITASAARI

2. Elinvoima ja toiminnot

Millaisia tapahtumia toivoisit lisää keskustaan? n=101

Vastaajilta kysyttiin, millaisia tapahtumia he toivoisivat lisää keskustaan ja minä vuodenaikana. Avoimia vastauksia saatiin yhteensä 101. Vastauksissa korostui erityisesti kesäaika ja torin alueen tapahtumat.

Noin puolessa vastauksissa toivottiin kesäajoille lisää torimyyntitapahtumia, joissa olisi erilaisia myyntikojuja kirpputoritavarasta lähialueen tuottajien myyntituotteisiin. Tapahtumat voisivat olla wilma-markkinoiden tyyliin toteutettuja, mutta pienemmässä mittakaavassa.

Suurimmassa osassa vastauksia toivottiin keskustaan lisää musiikkitapahtumia. Vastausten mukaan ne voisivat olla räätälöityjä erityisesti joko lapsille, nuorille tai koko perheille, sekä kaikenikäisille. Karaokeja, tansseja, festareita.

Liikuntatapahtumien merkitystä paikallisten hyvinvoinnin lisäämiseksi toivottiin myös useassa vastauksessa. Esimerkiksi rastitoimintaa, erilaisia urheilutapahtumia (pyöräily, lenkkeily), ohjattua liikuntaa, tanssia.

Torin alueen haluttaisiin olevan kaupunkilaisten yhteinen elävä olohuone.

"Meillä on upea torinranta, jossa voisi järjestää monenlaisia tapahtumia varsinkin kesäisin. Esim. viikoittaiset peräkonttikirppikset, kesäillan tanssit, konsertteja, tuottajien omien tuotteiden myynti-iltoja. Olisi hienoa, jos sinne rakennettaisiin erillinen lava, jossa voisi pitkin vuotta järjestää erilaisia tapahtumia."

"Kesäisin tori-iltoja, joihin voisi tulla maksutta myymään tuotteitaan ja kirpparitavaraa. Vanhoja tavaroita, hyviä esiintyjiä, naposteltavaa. Onnistuisiko yhdessä lauluiltojen kanssa?"

"Perinteinen joulutori. Joulusta musiikkia ja myytävää. Joulutorien aiemmat myyntikojut voisi kunnostaa."

"Yleisötapahtumia, jotka olisi suunnattu nuorille ja nuorille aikuisille. Esimerkiksi musiikkitapahtumat."

"Erityisesti kesäaikaan lisää torimarkkinapäiviä ja tapahtumia."

"Kesäkonsertteja tai muita musiikkitapahtumia."

"Musiikkitapahtumia koko perheelle, joihin voisi yhdistää picnic-ruokailua torinrannassa."

"Ohjelmalliset iltatorit keskikesällä. Aikaisemmalla asuinpaikkakunnallani ne olivat ja ovat edelleen varsin suosittuja tapaamis- ja myyntitapahtumia ja monelle järjestölle tärkeitä tulonlähteitä"

"Esiintymislava Porthanin puistoon ja kesäisin sinne esiintyjiä. Konsertteja, näytelmiä, lavatansseja."

"Vesillä liikkumiseen liittyviä juttuja."

"Esiintymislava Porthanin puistoon ja kesäisin sinne esiintyjiä."

"Hienoon torinrantaan jokin kesätapahtuma: musiikkia ja nurmikolle picnic."

2. Elinvoima ja toiminnot

Millä toimenpiteillä keskustaa voidaan kehittää elinvoimaisemmaksi ja elävämmäksi. Valitse kolme tärkeintä.
n=416

"Rantaan suunniteltu vanhusten palvelukoti olisi pitänyt osoittaa jonkun tyhjän/huonokuntoisen rakennuksen tilalle. Kunta voisi purkaa entisen Saarelan talon ja tehdä tilalle uudiskohteen. Jotta katukuva kirkastuisi. Nyt vanhat röttelöt jäävät tyhjinä odottamaan maailmanloppua."

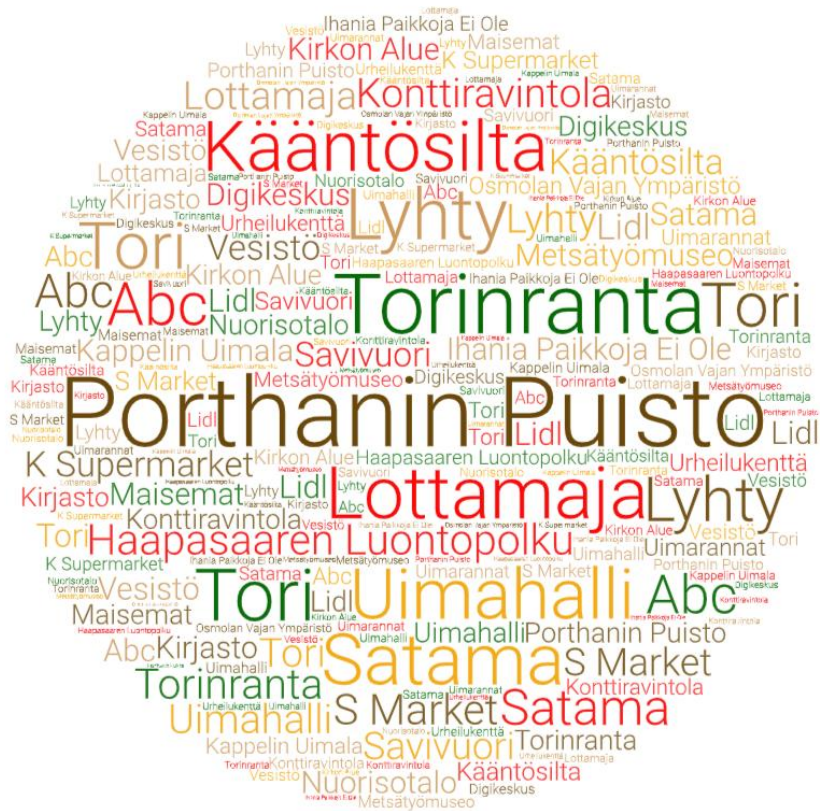
"Montakin tärkeää asiaa, mutta ehdottomasti tärkeimmäksi tulee nostaa nykyisten yrittäjien ja yritysten tukeminen. Tämä on selkeästi sellainen asia, mitä Viitasaaren kaupungin päättäjät eivät ole ymmärtäneet. Suora seuraus siitä on, että asukasluku tippuu entisestään, jos paikkakunnalla ei ole yrityksiä taikka yrittäjiä, jotka tuottavat palveluja."

"Kaupunkipyörät käyttöön sekä hyvä viitoitus ja kauniit kyltit ohjaamaan vierailijoita abc:lta kevyen liikenteen väylää kohti keskustaa. Abc:n ja keskustan välillä olevasta tunnelista tulisi tehdä houkutteleva, lisäten esimerkiksi taidetta ja valaistusta."

"Nuoriso tarvitsee tilat keskustaan."

"Matkailupalvelupisteelle on tarvetta."

Mikä on keskustan ihanin paikka? n=138

Mikä on keskustan kamalin paikka? n=125

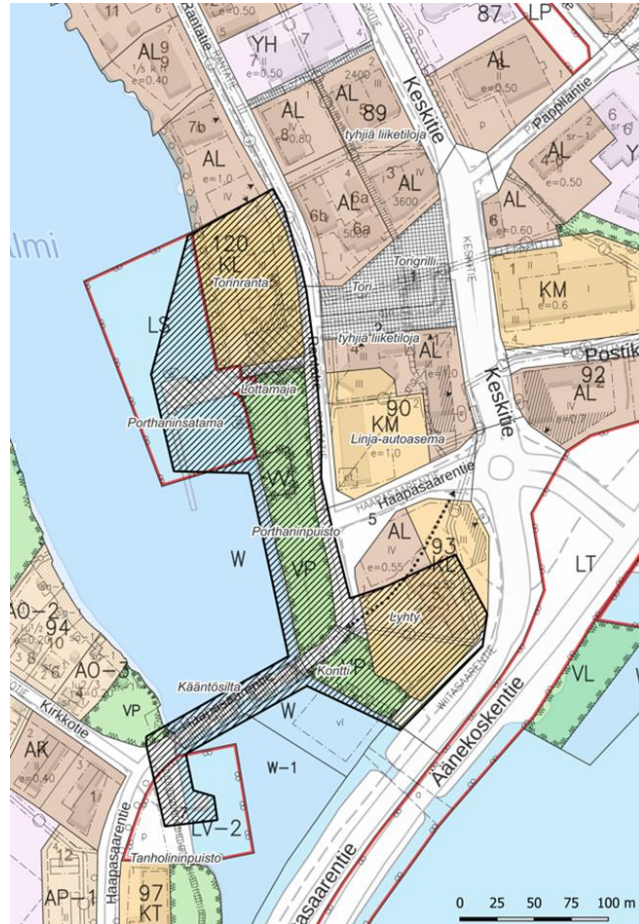

VIITASAARI

3. Kaupunkikuva ja viihtyisyys

IHANA PAIKKA

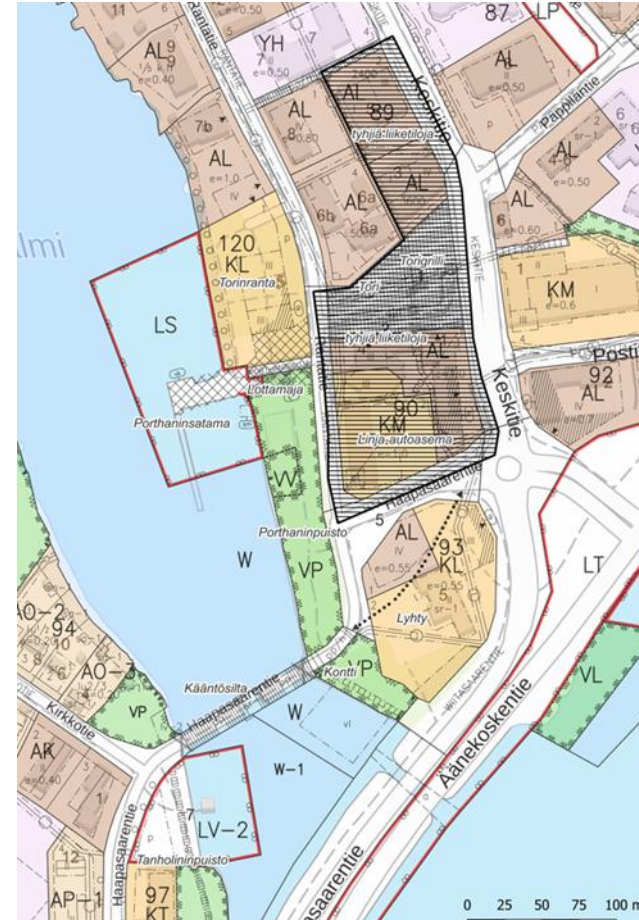
- Torinranta
- Porthanin puisto
- Lottamaja
- Satama-alue
- Lyhty
- Konttiravintola
- Kääntösilta
- Osmolan vajan ympäristö

Vastausten perusteella keskustan ihanimmat paikat kartalla.
n=138

KAMALA PAIKKA

- Keskitten ympäristö
- Tyhjätkä liikerakennukset
- Ränstistyneet kerrostalot
- Torin alue ja sen ympäristö
- Torin ravintolarakennus
- Linja-autoaseman ympäristö

Vastausten perusteella keskustan kamalimmat paikat kartalla.
n=125

3. Kaupunkikuva ja viihtyisyys

Mitkä ovat keskustan hyviä ominaisuuksia kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta?
n=124

"Torinranta ja sen ympärillä oleva puistoalue on hieno. Ympäröivät vesistöt ja järvimaisema."

"Porthanin puisto ja Lyhdyn alue. Lyhty on upea rakennus."

"Rannan ja sataman läheisyys on parasta. Toivon lisää vene- ja karavaanimatkailun kehittämistä alueelle."

"Yhteisölliset kokoontumispaikat, kuten Digikeskus ja Lennätin. Ne kertovat, ihmisille, että tämä ei ole takapajula vaan täällä kehitetään koko ajan uutta ja ajantasaista."

"Lyhty kokonaisuudessaan. Lisäksi Kontin ja Lotta-majan alue. Erityisesti kesäaikaan. Hyvin hoidetut kukkaistutukset ja puistot."

"Viheralueet ja järven läheisyys. Viherrakentamista voisi olla vieläkin enemmän. Lisää puita ja perennoja ja vaikkapa pienimuotoinen arboretum torin rantaan."

"Vesistöt ja rannat ja niiden potentiaali."

"Pimeällä etelästä saavuttaessa keskusta näyttää valoineen hyvältä. Ranta ja puistot ovat kivoja. Porthanin satamaan ja Lyhdyn väliin muodostuu monipuolinen ja toimiva alue, jota kannattaa kehittää edelleen."

"Ympärillä on runsaasti luontoa ja vehreyttä, mikä luo viihtyisyyttä. Myös järvi on idyllinen ja ainutlaatuinen. Sen potentiaalissa on kehittämistä."

"Vesistöt ja rannat. Mahdollisuuksien mukaan kaikkien saataville. Kiertävät rantaraitit."

"Näköala Keiteleelle. Rantaa on pitkälti. Minusta tätä ei ole osattu hyödyntää. Kesällä voisi olla torikahviloita rannalla. Voisi tehdä valaistun ulkoreitin, rantaraitin, kuten Jyväskylässä."

"Pieni ja kompakti koko. Kaikki on kävelymatkan päässä."

"Ihana vesistö ja kaunis satama."

"Sisämaan ranta ja venelaituri."

"Nykyisten palveluiden saatavuus (kaikki lähellä toisiaan)."

"Helpot kulkuyhteydet."

"Keskusta on pieni ja kun siihen saataisiin lisää elämää, se olisi aivan ihana! Vertaa esim. Naantali, joka on täynnä pikku puoteja ja ravintoloita, joissa ihmisiä parveilee.. Kunpa saataisiin houkuteltua turistiksi nelostieltä tänne keskustaan, koska se on vain parisadan metrin päässä nelostiestä."

"Hyvin hoidetut katutyöt, yleinen siisteys ja roskattomuus, kauniit kukkaistutukset kesäsesongin aikaan."

"Hyvin hoidetut alueet: torialue, torikioski, satama-alue, Lottamaja ja leikkialue. Muikut liikenneympyrässä kutsuvat jatkamaan keskustaan."

"Ranta, ranta, ranta. Maisema Pihkurinselälle"

VIITASAARI

3. Kaupunkikuva ja viihtyisyys

Mitkä ovat keskustan huonoja ominaisuuksia kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta? n=125

"Vanhat, tyhjät liiketilat. Muikkuympyrästä kun lähtee ajamaan Keskitalle, tulee ensin ajatus, että onhan Kouvola sittenkin ihan kaunis kaupunki..."

"Liikaa tyhjiä ja käyttämättömiä rakennuksia."

"Ehdottomasti huonokuntoiset tiet ja aivan liian suuret ja tiheässä olevat hidastetöyssyt."

"Autiot kiinteistöt pistävät epäilemään, miksi kukaan haluaa olla ja asua Viitasaarella."

"Huonokuntoiset kadut. Rantatie on erittäin huonossa kunnossa. Oikea häpeäpilkku."

"Tyhjillään olevat liiketilat, jotka ovat vanhoja ja rumia. Lisäksi yksisuuntaiset tiet ovat turhia, koska kivijalkamyymälöitä ei enää ole ja liikenne on vähentynyt. Entisen R-kioskin ja torin ohi menevän tien järjestelyt ovat sokkeloiset."

"Tyhjät liikekiinteistöt. Valomainokset ovat useissa yrityksissä rikki ja ne ovat pimeällä ikävän näköisiä. Nuoriso puuttuu keskustasta. Lisää vetovoimaa nuorille. Joku fiksu liikuntapaikka tukisi positiivista fiilistä."

"Sotkuisuus, nuhjuisuus ja ränsistyneisyys. Viitasaari ei ole edes pahimmasta päästä, mutta viihtyvyyteen tulisi erityisesti kiinnittää huomiota."

"Tyhjät liiketilat antavat kauniista kaupungista kuihtuvan kuvan."

"Luonnollisesti tyhjät tilat, mutta myös käytössä olevat rakennukset on päästetty rapistumaan. Miten saataisiin taloyhtiöt aktivoitumaan julkisivuremontteihin ja pienempiin kunnostuksiin, joilla yleisilme kohenisi."

"Keskusta näyttää kuolleelta. Siellä ei kävele kukaan, kun ei ole mitään paikkaa, mihin mennä."

"Opastuksen puute, tyyliin "tori 200 m.", "lyhty 100 m.". Yhteydet ja opastukset nelostieltä saakka näkyväksi:"

"Todella korkea vuokrataso, verrattuna esim. suurempiin kaupunkeihin."

"Uhkana tulevaisuudessa se, että liittyminen 4-tieltä muuttuu kasvottomaksi betonivalliksi."

"Rapistuvat, tyhjät rakennukset, huonot hidastetöyssyt, keskustan epämääräisyys – tori on nyt jo aivan väärässä paikassa."

"Vanhuksista huolehtiminen. Heitä meillä täällä on, joten heistä pitäisi myös huolehtia, jotta saisivat elää omassa turallisessa kaupungissaan myös ns. viimeiset vuodet."

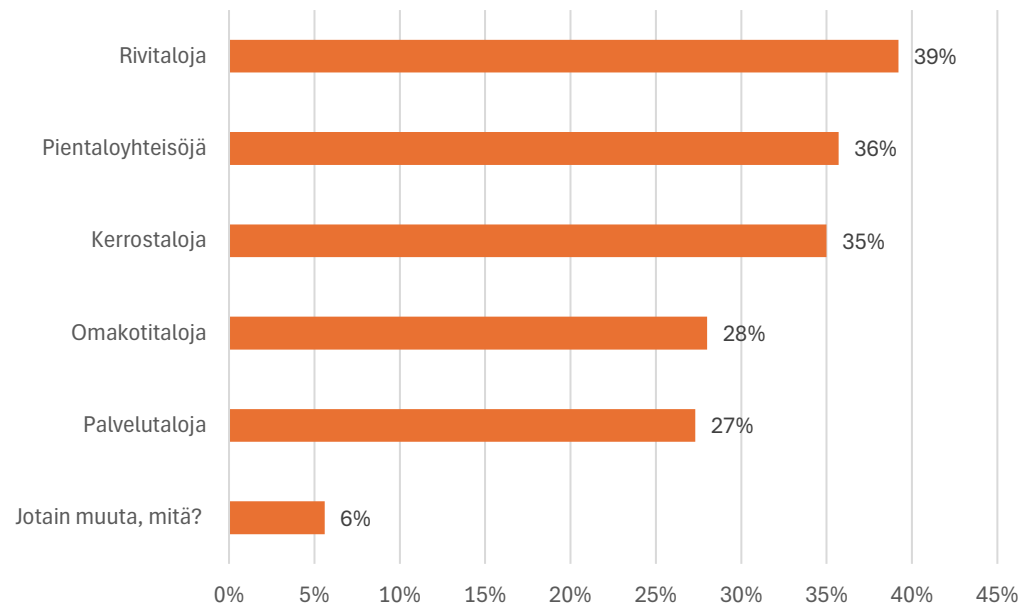
"Meillä on liikaa tyhjiä liiketiloja, jotka näyttävät ikäville. Näyteikkunoihin suunniteltiin kauniita kuvakollaaseja jo viime kesänä, mutta jäivät toteuttamatta."

"Tyhjät liiketilat, joita on paljon! Pitäisi järjestää tyhjien liikehuoneistojen messut."

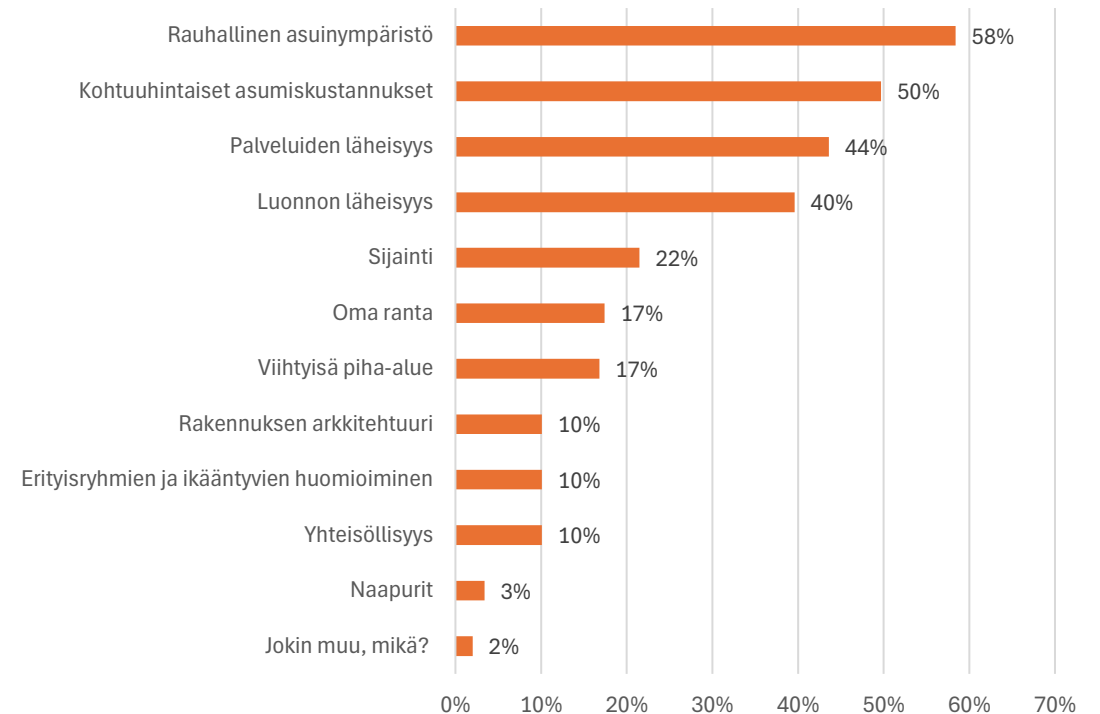
VIITASAARI

4. Asuminen ja rakentaminen

Minkälaista asumista toivot löytävän Viitasaaren keskustasta 10-20 vuoden kuluttua? Valitse kaksi tärkeintä. n=219

Mikä asuinpaikassa ja asunnossa on sinulle tärkeintä? Valitse kolme tärkeintä. n=422

4. Asuminen ja rakentaminen

"Voisimme olla maailman vehrein kaupunki."

Minkälaista rakentamisen kehittämistä toivoisit keskustan alueelle? n=114

"Selvästi vanhat ja lahonneet kiinteistöt maan tasalle. Hyväkuntoisten kiinteistöjen täydentämistä uusilla palveluilla."

"Ne vanhat, rumat rakennukset jostain 1960-luvulta vois purkaa ja tehdä kaupungille ison, avaran torin, josta voisi syntyä kaupunkilaisten olohuone."

"Piknik-alueita ja karavaanareille parkkeja yöksi."

"Tyhjiin liiketiloihin asuntoja – esteettömiä ikäihmisille tai esim. nuorten asuntoja."

"Entisen Saarelan kiinteistön kunnosta riippuen, joko purkaminen tai perusteellinen kunnostus esim. hostelli-tyyppiseksi majoitusrakennukseksi."

"Rantapuistoon enemmän eloa pienimuotoisella rakentamisella. Esim. esiintymislava katsomoinen."

"Tanholinin puistoon pitäisi tehdä leirintäalue. Se voisi toimia nettivarauksella. Karavaanialue toisi asiakkaita keskustaan ja jopa pysyviä asukkaita. Tyhjiä liiketiloista voisi tehdä itsepalveluhotellihuoneita."

"Kaikkien tyhjillään olevien rakennuksien purkaminen on ehdottoman tärkeää ja olemassa olevien rakennusten kunnossa pitäminen."

"Vanhojen rakennusten julkisivujen ja pihojen siistimistä."

"Kulahtaneiden rakennusten ulkopuolen uudistaminen. Tyhjien liiketilojen käyttöönottoa mihin tahansa tarkoitukseen. Puistoja voisi rakentaa purettavien rakennusten tilalle."

"Torigrillin purkaminen ja torin uudelleen suunnittelu. Grilli tms. rakennus lähemmäksi rantaa, niin että ei estä näkyvyyttä. Lottamaja on ihana, mutta jotenkin pitäisi avata maisemaa siihen suuntaan. Nyt jää piiloon."

"Keskustaan tulisi luoda viihtyisämpi fiilis. Rumat rakennukset tulisi purkaa. Enemmän puistomaisuutta, viihtyisemmän näköisiä rakennuksia, joissa on huomioitu tyylissä arkkitehtuuri."

"Vanhojen rakennusten kunnossapitoa ja säilyttämistä. Uusien pitää sopia miljööseen eikä olla irrallaan vanhasta."

"Keskellä keskustaa tyhjillään oleva rakennukset pitäisi purkaa. Ne eivät ole ilo silmille (rumiluksia!). Uusille rakennuksille ei ehkä ole kannatusta, kun muutenkin asuntoja on liikaa ja tyhjillään."

"Kaikille avoin tila johonkin tyhjään rakennukseen."

"Tiloja uusille yrittäjille ensin vaikka vastikkeen hinnalla."

"Kalastuksessa on potentiaalia, siihen tarvitaan tukea upean vesistön äärellä, jotta saadaan matkailijat pysähtymään. Kalastusta karavaanareille. Lyhtyä ja sataman huoltorakennusta markkinoitava matkailijoiden pysähdyspaikaksi"

"Uusia yrityksiä lisää tai tämä paikka kuolee ja kuihtuu pois."

4. Asuminen ja rakentaminen

Minkälaista rakentamisen kehittämistä toivoisit keskustan alueelle? n=114

"Rakennuksia, joissa on autokatokset ja kylmää varastotilaa."

"Porthanin puiston rantaan "veden päälle" rannan mukainen kävelylaituri sillalta kerrostaloihin saakka. Peittyisivät jätekivet ja viehättävän kävelypolun lisäksi siinä voisi pitää ongintakilpailuja."

"Ensiksi kaikki vanhat ja rapistuvat rakennukset on purettava (mm. vanha kirjasto, ja entinen Saarelan kiinteistö yms.). Lisäksi uudisrakentamista ei voida tehdä, ennen kuin on jotain kiinnostusta alueeseen. Toiveajattelu ei tässä(kään) kohdassa toimi."

"Puuarkkitehtuuria kunnioittavaa rakentamista ja maisemaan soveltumista. Monikäyttöisiä tiloja, jotta vältettäisiin lisääntyvät tyhjät tilat."

"Viherrakentamista. Kunnan varjoa ja luontokylpyä tarjoavat puistot tyhjien kiinteistöjen tilalle."

"Leikkipuiston uusinta Porthanin rantaan."

"Kansainvälisten suurkaupunkien tapaan rantabulevardi abc:ltä aina Porthanin rantaan, miksei Haapasaarenkin ympäri soveltuvien osien. Rantabulevardin varrelle voisi siirtää aikuisten kuntosalilaitteet urheilukentän nurkasta tai uusia ne. Bulevardin matkalla olisi konttiravintola, lottamaja, Lohiappaa. Lisäksi suppilaudat, kanootit, kaupungin soutuveneet, kalastusvehkeiden vuokraus, sähköpyörät, reittikartat... Viitasaaren matkailu-/luontoinfopiste keskustaan, josta saisi tietoa."

"Tarvitsemme luonnon kanssa vuoropuhelua ja sen korostamista, mikä meillä on täällä ainutlaatuista: kaunis luonto, vesistö ja ympäristö."

"Toivoisin, että isot, tyhjät liikennekiinteistöt purettaisiin ja niiden tilalle rakennettaisiin vaikka vanhusten yksiköitä. Muutenkin kaupunkimme lähes kaikki kiinteistöt tarvitsevat pikaista kasvojen kohotusta. Moni kiinteistö on aika rempallaan ja vanhan näköinen. Maalillakin saisi jo paljon aikaiseksi ja saisi kiinteistöt päivitettyä tähän päivään. Myös jo lopettaneiden liikkeiden mainostaulut ja kyltit tulisi poistaa."

"Purkamista sekä uusiokäyttöä, jotta alue ei näyttäisi aavekaupungille tai nelostielle päin autioituneelle."

"Ehdottomasti tyhjien kiinteistöjen purkamista tai hyvin ennakkoluulotonta uusiokäyttöä."

"Toivoisin lisää tiloja lapsille ja nuorille. Voiko vanhoja tiloja hyödyntää. Vanhojen kerrostalojen kunnostamista mm. ikäihmisille. Koulun pihaa voisi kehittää niin, että sitä voisi hyödyntää ilta- ja viikonloppuisin esim. harrastusten parissa."

"Nelostien varsi siistiksi."

"24 h abc."

"Torin ympärillä olevien n. -70-luvulla rakennettujen rakennusten purkaminen ja korvaaminen hienommilla (uusvanha tyyli olisi kaunein.)"

"Ehdottomasti uutta elämää jo olemassa oleviin kiinteistöihin. Vaikka saneeraaminen voi tulla uudisrakentamista kalliimmaksi, se on kestävä kehityksen kannalta parempi vaihtoehto. Ja myös imagollisesti: meillä kunnioitetaan entistä:"

VIITASAARI

5. Keskustan kehittäminen

Mikä on sinulle tärkeintä Viitasaaren keskustan kehittämisessä? n=121

"Keskustan tulisi näyttää elinvoimaisemmalta, mitä se ei tällä hetkellä ole."

"Keskustan ilmeen parantaminen. Pois kaikki masentavat harmaat rakennukset ja väriä pintaan."

"Nuorille lisää tekemistä."

"Toivoisin uimarantaa keskustan puistoon sekä kahvilaa."

"Moni kyläasukas voisi muuttaa keskustaan viettämään vanhuuden päiviään, jos olis jokin ratkaisu kyläkiinteistölle (=monien kuntien ajankohtainen haaste ratkaistavaksi.)"

"Yksinkertaisesti tori enemmän elävämmäksi."

"Saada nelostien ohikulkuliikenne kääntymään Viitasaarelle ja käyttämään palveluja. Tienvarsimainontaa jo Jyväskylältä ja Pyhäjärveltä lähtien, joissa mainostetaan Viitasaaren palveluja upeilla kuvilla. Safkaa, shoppailua. Koirapuistokin on vetovoimatekijä nykyään, koska moni matkustaa koirien kanssa. Se, että keskustan kaupoissa riittää asiakkaita, on avainasia."

"Lisää vetovoimaa. Rakennuskannan uusiminen. Mallia keski-Euroopan pienistä paikkakunnista, joissa on elämää, kukkaloistoa.."

"Rohkeutta ja realistista kunnianhimoa."

"Loppujen liikkeiden tukeminen, että säilyvät. R-kioskin korvaaja, kalamyymälä vaikka edes vaunumallisena, kalapitäjä kun ollaan. Entisen Saarelan kiinteistön purkaminen, mikä tekee keskustasta varsin kolkon. Urheilu- ja vapaa-ajan myymälä vaikka vanhaan Visan tilaan. Yleinen sauna torinrantaan. Parkkialueiden lisääminen. Mielestäni keskustan alueen kehittäminen kannattaisi antaa jonkin suunnittelu-/arkkitehtipalvelun kehitettäväksi uusilla silmillä."

"Enemmän taidetta."

"Väljätkö rakentaminen, riittävästi pysäköintitilaa. Vihdoin viimein joku suihkulähde tai vastaava maamerkki veden päälle keskustan tuntumaan. Riittävästi puistopenkkejä ja istuskelupaikkoja., istutuksia, kotka eivät vaaranna näkyvyyttä ja liikenneturvallisuutta."

"käytettävyys ja saavutettavuus. Ympäristöön hyvin istuva rakentaminen. Eri ikäryhmien huomiointi ja ympäristön houkuttelevuus paikalle jäämiseen. Nyt ranta Lyhdystä Rantatielle on jo hyvällä mallilla."

"Olisi upeaa, jos tyhjiin liiketiloihin saataisiin toimintaa. Vaikka vuokria alentamalla, jotta yrittäminen pääsisi alkuun."

"Torin rantaa kannattaisi hyödyntää enemmän tapahtumien yhteydessä. Se on upein paikka kaupungissamme. Olisiko ihan mahdollon ajatus, että rannan reunaan rakennettaisiin esiintymislava. Siellä voisi järjestää konsertteja, kesätansseja, jouluavajaiset jne."

"Viitasaarelle on kiva tulla, mutta jokin vetovoima siitä puuttuu."

"Säilytetään historiaa, korostetaan luonnonmukaisuutta, yhteisöllistä toimintaa, kulttuurin ylläpitoa ja palvelujen käyttämistä sekä yrittäjyyden tukemista."

VIITASAARI

5. Keskustan kehittäminen

Mikä on sinulle tärkeintä Viitasaaren keskustan kehittämisessä? n=121

"Keskustaan tulisi houkutella sellaisia yrityksiä, jotka vetävät porukkaa liikkeelle. Kioski, pubi, illalla auki oleva grilli.. Nyt siinä on liikkeitä, joihin tullaan autolla ja lähdetään pois. Se ei elävöitä kaupunkikuvaa."

"Tyhjiin liikeloihin voisi avata "olohuoneet" vanhuksille ja nuorille: kahvia, naposteltavaa pikkuhintaan, pienimuotoista ohjelmaa, mahdollisuus pelata, pitää lukupiiriä, tavata kavereita sisätiloissa. Tällaiset kohtaamispaikat ovat suosittuja muuallakin. Tilavuokrat niin alas, että yrittäjät haluavat tulla, sillä aloittelevat yrittäjät eivät voi maksaa satoja euroja vuokraa tilasta. Näin saataisiin tyhjiin ikkunoihin valoa ja ihmisille iltakävelyllä katsottavaa. Olohuonetoiminnasta ei vuokraa lainkaan, vain käyttökulut."

"Jollakin tavalla tehokkaampaa mainostusta erikoisliikkeistä, jotta ohikulkijat kääntäisivät ohjauspyöräänsä. Nyt nelostielle näkyvät vain abc, s-market ja k-supermarket, jollaiset löytyvät kaikista muistakin kaupungeista."

"Opasteita ja katumerkkejä lisää."

"Ranta-aluetta voisi kehittää edelleen. Esim. ulkoliikuntalaitteilla."

"Torille tapahtumalava kulttuuritapahtumaa varten."

"Matkailuinfo selkeästi nettiin."

"Enemmän eloisuutta."

"Kaupungin, yrittäjien ja asukkaiden yhteistyöllä ja vähän riskilläkin asioiden viemistä eteenpäin."

"Moni kylän asukas voisi muuttaa viettämään vanhuuden päiviään keskustaan, jos olisi jokin ratkaisu kylällä sijaitsevalle kiinteistölle. (=monien kuntien ajankohtainen haaste ratkaistavaksi."

"Matkailijoille riittävän tasokasta hotellitason majoittumista."

"Lennätin on aivan mahtava. Se pitää säilyttää ja siitä viestiä enemmän."

"Siisteys tuo viihtyisyyttä."

"Että ei tulisi aina fiilistä, että käy keskustassa vaan pikaisesti vain kauppojen takia, vaan että voisi tulla muutenkin viihtymään."

"Olemme olleet karavaanareita yli 40 vuotta ja keskustaan pitäisi saada matkaparkki, jossa pitkät yhdistelmät voisivat yöpyä."

"Yleisilmeen kohotus. Nesteen mäessä lukeva -...a...nus...putki...-teksti ei juuri tuo Viitasaaren parhaita puolia esille."

"Enemmän vilkkautta ja pöhinää."

"Tyhjiin liikeloihin toimintaa: ne voisi antaa vaikka nuorille ilmaiseksi kesäyritysten pyörittämiseen tai taiteilijoille luvan viedä taidetta näyteikkunoihin."

5. Keskustan kehittäminen

Mikä Viitasaarella on parasta ja mistä olet ylpeä kaupungissamme? n=120

"Kaupunki on tosi siisti yleisilmeeltään. Lähes kaikki palvelut löytyvät ihan läheltä."

"Maisemat ovat parhaita."

"Luonto. Ja kyläkunnat, joissa historia vielä näkyy."

"Keitelejärvi ja kunnan kokoon nähden käsittämättömän laajat liikuntamahdollisuudet."

"Lapsilla on viihtyisää ja harrastusmahdollisuudet ovat suht laajat."

"Vesistömaisema. Useiden kylien aktiivinen toiminta. Monenlaista kulttuuria tarjolla, pääasiassa kesäaikaan."

"Luonto ja ihmiset ovat parasta. Erityisen ylpeä olen kaupungin kokoon nähden vilkkaasta kulttuuritoiminnasta: Musiikin aika, Lyhdyn jazzit, Areenan konsertit, Löytänän kesäteatteri, monen kylän aktiivisuus tapahtumien järjestäjinä ja yhteisöllisyyden kehittäjinä. Myös Valon Viitasaari ja Mid Finland Truck Meetin ovat hienoja juttuja."

"Kulttuurimyönteisyys."

"Luonto ehdottomasti. Sitä pitäisi pystyä hyödyntämään paremmin. Houkutella lomalaisia tänne."

"Kaunis luonto ja mahtavat liikuntamahdollisuudet."

"Meillä on mahtava luonto ja vesistöt, joiden kehittäminen ja hyödyntäminen kaupallisesti on varsin pientä. Ylpeä palveluista saa olla, kun on vielä kuitenkin kolme markettia elintarvikepuolella ja uimahalli ym."

"Visuaalisesti hieno, luonnonläheinen paikka."

"Keitelejärvi ja kirkko."

"Tulevaan katsova ja kehittävä asenne. Ongelmakohtiin tartutaan."

"Ympäröivä luonto vuodenaikoinen. Hyvät harrastusmahdollisuudet, sopivasti myös kulttuuritapahtumia: taidenäyttelyt, konsertit, kirjaston palvelut.."

"Kauniit maisemat. Hyvät päivittäiset palvelut."

"Viitasaari on kaunis paikka vesistöineen. Olen ylpeä paikallisista yrittäjistä, jotka yrittävät pitää kaupungin elinvoimaa yllä heikkenevästä ostovoimasta huolimatta."

"Parasta on luonto, vesistöt sekä monipuolinen liikuntapaikka. Ja kulttuuritarjonta. Myös yhteisöllisyys on ainakin vanhemmalla polvella vielä voimissaan. Olen ylpeä Savivuoren alueesta, jossa voi monella tapaa viettää aikaa ja liikkua. Olen ylpeä myös näkötorista ja metsätyömuseosta."

"Vesistö keskellä kylää ja useimpien kylien keskellä. Kulttuuriperintö ja kaupunkiimme saadun maailman luokan musiikkitapahtumat ja esiintyjät. Sivukylien tapahtumat, jotka ovat saaneet valtakunnallista huomiota."

"Vihreys ja vehreys sekä talkoohenki."

VIITASAARI

5. Keskustan kehittäminen

Viitasaari on tilastojen näkökulmasta väestöltään vähenevä ja ikääntyvä kunta. Miten tämä tulisi huomioida kaupungin kehittämisessä? n=112

"Nuorille ihmisille lisää viihtyisyyttä. Ainoa tapa pelastaa kutistuva kaupunki tai kunta on saada nuoret viihtymään paikkakunnalla, jotta he eivät muuta pois. Vanhukset eivät tee lapsia eivätkä lisää kaupungin tuloja eikä väkimäärää."

"Tervetulotoivotus kaiken ikäisille asumaan ja lomailemaan Viitasaarelle."

"Ajatellaan isosti, mutta pysytään maltillisena. Uusia mahdollisuuksia yrityksille, jotka luo työpaikkoja. Ikääntyvistä on pystyttävä pitämään huolta."

"Otetaan huomioon tuleva palveluntarpeen väheneminen tietyissä kaupungin toiminnoissa. Onkohan liikaa rakennusmassaa tarpeisiin nähden. Hyödynnetään vanhaa ja olemassa olevaa, Uutta ei palvelurakenteen näkökulmasta enää tarvita."

"Koetetaan saada vapaa-ajan asukkaat mukaan kylien ja kaupunkien kehittämiseen."

"Nelostietä ajaa joka päivä tuhansia ihmisiä. Kehitetään Viitasaaresta keidas, jossa on pakko pysähtyä, koska on niin kiinnostavia juttuja. Näyttelyitä, hyvinvointipalveluita, luontokohteita, ruokaa, musiikkia, saunoja, kaunista ympäristöä, taidetta jne."

"Ylisukupolviseen kohtaamiseen lisää paikkoja (Päivätoiminta ja varhaiskasvatus)."

"Etätyöaikakaudella valjastaisin kaikki mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumista rantanäkymien luonnon läheisyyteen."

"Lopetettava ainainen valitus lasten vähenemisestä ja sen sijaan arvostaa lapsia ja lapsiperheitä ja tuoda se näkyväksi. Nostetaan lapset keskiöön. Ei vanhenevaa väestökään tietenkään saa unohtaa tai piilottaa. Myös heitä on kunnioitettava."

"Uutta ennakkoluulotonta asennoitumista monipuolisiin mahdollisuuksiin."

"Katse pois peruutuspeleistä ja suunta tulevaisuuteen. Lopetetaan ruikuttaminen ja mahdollistetaan hyvä elämä eri ikäisille ja erilaisille ihmisille."

"Teollisuuden työpaikkoja pitäisi saada lisää."

"Ei kai siihen muu auta, kuin tehdä luovuudella ja verkostoitumalla kaikkensa uusien työllistävien yritysten saamiseksi tänne. Sijainti on kuitenkin nelostien ja sinisen tien risteyksessä mainio ja sijoittumispaikkoja yrityksille hyvin tarjolla Mustaniemen ja Wiilon alueella. Muualla asuvilla vapaa-ajan asukkaillakin voisi olla hyviä ideoita ja suhteita, joten heitä kannattaisi arvostaa nykyistä enemmän ja pitää heihin tiiviisti yhteyttä. Heidän ansiostaan Viitasaari on nytkin kokoaan suurempi."

"Pitäisi saada lisää työpaikkoja, että väkeä tulisi lisää."

"Toimenpiteitä, millä tämä kehitys saadaan vähintään pysähtymään. Lisää työpaikkoja ja lisää perheitä. Vielä on jotain tehtävissä."

"Viitasaaren vahvuus on rannat ja nelostie, joka hujauttaa ihan keskustan vierestä."

"Työpaikkojen luonnissa täytyy olla hereillä. Turha kehittää ja investoida, jos ei ole millä houkutella."

VIITASAARI

5. Keskustan kehittäminen

Viitasaari on tilastojen näkökulmasta väestöltään vähenevä ja ikääntyvä kunta. Miten tämä tulisi huomioida kaupungin kehittämisessä? n=112

"Tulevaisuuteen tähtääviä projekteja ovat jo Haukirinne ja Wiilon logistiikkakeskus, joihin olisi saatava myös asukkaita ja toimijoita. Vanhenevan väestön tarpeista ja erilaisista palveluista on vastattava hamaan hautaan saakka."

"Uusia asukkaita pitäisi saada houkuteltua tänne."

"Mukavasti on paluumuuttajia saatu Viitasaarelle. Tarinoita on kiva lukea paikallislehdestä. Olen seuraava sukupolvi, joka pohtii takaisinmuuttoa ja palveluiden lisääminen toisi minut takaisin. Kesät viihdyn mökillä, mutta talvet ovat ankeita."

"Lapsiperheistä tulisi pitää kynsin hampain kiinni, unohtamatta nuoria, jotka lähivuosina tulisivat olemaan näitä lapsiperheitä."

"Olisi upeaa, jos nuorille paluumuuttaville perheille löytyisi töitä ja edullista asumista täältä. Työ on kuitenkin se tärkein kriteeri, kun nuoret valmistumisensa jälkeen miettivät, minne asettuvat ja alkavat elämäänsä rakentaa. Heitä me täällä tulevaisuudessa tarvitaan. He alkavat mahdollisesti perustaa perheitä, joten jokainen tänne syntyvä lapsi luo meille jatkumoa."

"Kauniilla ympäristöllä ja rakentamisella saadaan houkuteltua uusia asukkaita."

"Digiyrittäjyyteen panostaminen isoksi teemaksi, sillä täällä on sille jo hyvä pohja. On paljon ihmisiä jotka haluavat asua maalla ja tehdä ajanmukaista kehittämistyötä. Digitaalisuus mahdollistaa tämän."

"Mökkiläisiin pitää panostaa."

"Työpaikkoja ja palveluja nuoremmalle väestölle, että nuoriso ei muuta pysyvästi pois."

"Julkisen liikenteen käyttö on pidettävä helppona. Esimerkiksi linja-autoasema pitää säilyttää, eikä pärjätä pelkällä bussipysäkillä nelostien varressa, minkä jotkut ovat nähneet tulevaisuuden kuvana."

"Mainostamista pitäisi lisätä ja kehittää."

"Jos jotain rakennetaan, niin ikäihmisille oikeasti yhteisöllistä asumista."

"Yhteisöllisen asumisen kehittämistä ikääntyville ja kaikille. Terveystuoltopalveluista huolehtiminen."

"Kaupunki voisi uudistaa kuntaa jollain tavalla, joka houkuttelisi uusia asukkaita muuttamaan tänne."

"Työpaikkoja ja palveluja nuoremmalle väestölle, että nuoriso ei muuta pysyvästi pois."

"Nuoriin tulee panostaa ihan hiton paljon nykyistä enemmän, jotta nuoret näkevät tämän paikan itselleen mahdollisena asuinpaikkana tulevaisuudessa."

"Vaaliala meidän ikäihmisiä ja satsata heihin."

Loppupäätelmät

KESKUSTAN NYKYTILAN KÄYTTÖ

Vastausten perusteella keskustaa käytetään ensisijaisesti arjen asiointiin, kuten ruokakaupassa, apteekissa ja muissa välttämättömissä palveluissa käymiseen. Lisäksi keskustassa asioidaan työn, opiskelun ja asumisen vuoksi. Vapaa-ajan käyttö painottuu tapahtumiin, torialueeseen, satamaan sekä luontoon ja vesistöihin liittyviin toimintoihin.

Keskeisimpänä keskustan ongelmana nähdään palveluiden ja kaupallisen tarjonnan vähäisyys. Erityisesti toivotaan lisää erikoiskauppoja, kuten vaate- ja urheiluliikkeitä, sekä kahvila-, ravintola- ja iltaelämän palveluja. Nykytilanteessa palvelurakenne koetaan yksipuoliseksi ja osin riittämättömäksi, mikä heikentää keskustan vetovoimaa.

Toinen merkittävä haaste liittyy tyhjiin liikeytiloihin ja niiden vaikutukseen kaupunkikuvaan. Useat vastaajat kokevat, että tyhjät ja käyttämättömät tilat luovat vaikutelman taantuvasta ja elottomasta keskustasta. Erityisesti torin ympäristö ja suuret tyhjät kiinteistöt nousevat esiin ongelmallisina kohteina.

Lisäksi keskustasta puuttuu selkeästi koettuja kohtaamis- ja oleskelutiloja. Nuorille, ikäihmisille ja muille ryhmille ei ole riittävästi matalan kynnyksen paikkoja, joissa voisi viettää aikaa ilman ostospakkoa. Tämä korostaa keskustan toiminnallisen elävyyden puutetta: keskustassa käydään, mutta siellä ei viivytä.

TAPAHTUMAT JA KESKUSTAN ELÄVÖITTÄMINEN

Tapahtumat nähdään keskeisenä keinona lisätä keskustan elinvoimaa. Erityisesti kesäaika korostuu, jolloin torille ja ranta-alueille toivotaan säännöllistä ja monipuolista tapahtumatarjontaa. Musiikki nousee selvästi tärkeimmäksi yksittäiseksi teemaksi, ja sen toivotaan näkyvän niin suurina tapahtumina, pieninä esiintymisinä kuin arjen katutilakulttuurin osana.

Asukkaat painottavat yksittäisten suurten tapahtumien sijaan säännöllisyyttä ja jatkuvuutta. Viikoittaiset toritapahtumat, iltatapahtumat ja matalan kynnyksen kulttuuri- ja harrastetilaisuudet nähtäisiin tehokkaimpina keinoina luoda pysyvää elävyyttä. Tori ja ranta-alue nousevat selkeästi tärkeimmiksi tapahtumaympäristöiksi, joiden potentiaalia ei nykytilassa hyödynnetä riittävästi.

Talvikauden tapahtumatarjonta koetaan selvästi heikommaksi, ja sen kehittämiselle nähdään tarvetta, jotta keskustan elinvoima ei rajoittuisi vain kesäkauteen. Tapahtumien tulisi palvella laajasti eri ikäryhmiä, mutta erityisesti nuorten ja perheiden osallistumismahdollisuuksia pidetään tärkeinä.

Loppupäätelmät

KESKUSTAN VIIHTYISYYS, VAHVUUDET JA ONGELMAKOHDAT

Keskustan viihtyisyyden tärkeimmiksi tekijöiksi nousevat luonto, järvimaisema ja vesistöjen läheisyys. Keitele-järvi ja rantamaisemat muodostavat Viitasaaren selkeimmän identiteetin ja ylpeydenaiheen. Lisäksi vanhat, puuarkkitehtuuriset kohteet nähtiin keskustan alueen viihtyisimpinä paikkoina. Myös keskustan kompakti koko, rauhallisuus ja turvallisuus koetaan vahvuuksina.

Samalla nämä vahvuudet nähdään osin hyödyntämättöminä. Erityisesti ranta-alueiden, puistojen ja maisemien parempi avaaminen ja esiin tuominen nähdään keskeisenä kehittämiskohteena. Nelostien läheisyys mainitaan potentiaalisena vetovoimatekijänä, jonka kautta ohikulkijoita voitaisiin houkutella pysähtymään enemmänkin.

Keskustan heikkoudet liittyvät ennen kaikkea tyhjyyteen, rapistumiseen ja toiminnan puutteeseen. Torialue koetaan visuaalisesti ja toiminnallisesti vajaakäytössä olevaksi, eikä se houkuttele oleskeluun. Myös yksittäiset kiinteistöt, kuten suuret tyhjät liiketilat, koetaan maisemaa heikentäviksi. Kokonaisuutena keskustaa kuvataan usein hiljaiseksi ja elottomaksi.

RAKENTAMINEN JA KAUPUNKIRAKENNE

Rakentamiseen liittyvät näkemykset jakautuvat kolmeen päälinjaan: purkaminen, uusiokäyttö ja maltillinen uudisrakentaminen.

Ensimmäinen selkeä teema on huonokuntoisten ja tyhjien rakennusten purkaminen. Erityisesti 1960–1980-lukujen liikekiinteistöjen koetaan heikentävän kaupunkikuvaa. Purkamisen tavoitteena olisi siistiä keskustaa, avata maisemaa ja vapauttaa tilaa muulle käytölle, kuten puistoille tai uudelle rakentamiselle.

Toinen vahva painotus on rakennusten uusiokäyttö. Tyhjät liiketilat ja kiinteistöt halutaan hyödyntää ennen purkamista esimerkiksi asumiseen, palveluihin, pienyrittäjyyteen, kulttuuriin ja yhteisöllisiin tiloihin. Erityisesti edulliset asunnot, pienkerrostalot ja esteettömät ratkaisut eri ikäryhmille korostuvat toiveissa. Myös pop up -toiminta ja joustavat tilaratkaisut nähdään tärkeinä.

Kolmas teema on uudisrakentamisen laatu ja mittakaava. Uuden rakentamisen toivotaan olevan maltillista, ihmisläheistä ja ympäristöön sopivaa. Massiivisia tai maisemaa rikkovia ratkaisuja ei pidetä toivottavina. Sen sijaan puuarkkitehtuuri, viherrakentaminen ja rantamaiseman huomioiminen saavat laajaa kannatusta.

Lisäksi esiin nousee tarve monikäyttöisille ja joustaville tiloille, joissa asuminen, palvelut ja yhteisöllisyys yhdistyvät. Rakentamisen nähdään onnistuvan vain, jos se lisää käyttöä ja elämää, ei pelkkää fyysistä täyttöä.

Loppupäätelmät

KESKUSTAN KEHITTÄMISEN KOKONAISLINJAT

Kyselyn perusteella Viitasaaren keskustan kehittämisessä nähdään merkittäviä mahdollisuuksia vahvistaa alueen elinvoimaa, viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Vastaaajat kokevat, että keskustalla on hyvät edellytykset kehittyä entistä houkuttelevammaksi paikaksi asua, asioida, työskennellä ja viettää aikaa.

Tavoitteiden saavuttamisen tärkeimmiksi keinoiksi nousivat:

- tyhjien tilojen hyödyntäminen uusien toimintojen ja palveluiden käyttöön tai niiden purkaminen
- palveluiden ja kaupallisen tarjonnan monipuolistaminen
- tapahtumien lisääminen ja säännöllistäminen ympärivuotisesti
- ranta-alueiden ja luonnon vahvempi hyödyntäminen kaupunkirakenteessa
- nuorten ja ikäihmisten tarpeiden huomiointi keskustan kehittämisessä
- kohtuuhintaisen ja monipuolisen asumisen mahdollistaminen

Kokonaisuutena Viitasaaren keskustan suurimpina vahvuuksina nähdään sen ainutlaatuinen sijainti, vesistöjen läheisyys sekä luonnon tarjoamat mahdollisuudet. Näiden vahvuuksien varaan voidaan rakentaa entistä elävämpää, viihtyisämpää ja vetovoimaisempaa keskustaa. Samalla keskustan ympäristöä voidaan kehittää siten, että se tukee paremmin aktiivista käyttöä, kohtaamisia ja arjen sujuvuutta.

Vastausten perusteella Viitasaaren keskustan kehittämisessä nähdään paljon mahdollisuuksia. Luonnon, vesistöjen ja palveluiden vahvuuksien ympärille voidaan rakentaa entistä viihtyisämpi ja elävämpi keskusta, jossa ihmiset haluavat asioida, kohdata ja viettää aikaa ympäri vuoden – paikka, joka vahvistaa Viitasaaren omaleimaista identiteettiä.

Kiitos kyselyyn osallistuneille!

VIITASAARI